

۱۹۲۶

۱

تورکیده صنایع نفیہ تدریساتک اصدرع
وانکشافقہ دائر لایحہ

استانبول — ملی مطبعہ

۱۹۲۶

14213

نور کیده صنایع نفیہ تدریساتک اصروح
وانکشافہ دائر لایحہ

استانبول — منی مطبعه

۱۹۲۶

نور کیده صنایع نفیسه تدریساتک اصلاح وانکشافه دار [۰]

تعلیماتناهمه مزك انجمنك وظیفه لرینه عاقد اولان برنجی ماده سنده « صنایع نفیسه تدریساتک اصلاح وانکشافه جالیشمق » دنیلمشدر. بو خصوصده کی عمومی دوشونجه لر می مناقشه و سیله اولمق مقصدیله بوجه آتی عرض ایدیورم :

اول امرده صنایع نفیسه تدریساتی ماهیتری و غایه لری اعتباریله اوچ قسمه آییرمق لازم کلیور . ۱ - ایلك، اورتا مکتبلرده پایلان و دائماً عمومی ماهیته قالان پداغوژیک تدریسات . ۲ - صنایع نفیسه مکتبی کبی یوکسک اختصاص مکتبلرنده پایلان صرف آرتیستیک تدریسات . ۳ - صنایع و صنایع تزینیه مکتبلرنده اولدینی کبی ماهیتی آز چوق بدیی اولمقله برابر عمومی فائده بی، تطبیقاتی و صنایعی استهداف ایدن تکنیک تدریسات. بو تدریساتدن هر بری جمعیتزده آری بر احتیاجه مقابل آری بر وظیفه کورمکده در وهیچ بری خصوصی وظیفه سی ، رولی اعتباریله دیگرینک مادوننده بولونمامقده در . بناء عامیه انجمنز کی مملکتده کی صنعت تدریساتک اصلاح وانکشافی تأمینه مأمور اولان برهیئت طرفندن آری آری نظر اعتباره آلهامیه و مقدراتلرینک طالع سوقندن قورتاراییه دکر لری واردر ....

۱ - پداغوژیک تدریسات : بو تدریسات ایلك و اورتا مکتبلرده کی (رسم ، ال ایثی ، موسیقی ، انشاد و تمثیل) کبی درس لردن عبارتدر . بو درس لر رسمی پروغرا ملره کیرمشدر . بو نوع تدریساتک غایه سی صنایع نفیسه مکتبلرنده اولدینی کبی صنعتکار یتیشدیرمک و صنایع تزینیه مکتبلرنده اولدینی کبی صنعتکار ایثیجی یتیشدیرمک دکل ، بلکه رسم ، ال ایثی ، موسیقی ، انشاد و تمثیل واسطه سیله انسانی فکر لرك ، معنوی حسرك و اخلاقی اعتیادلرك تشکله خدمت ایتمکدر . بناء علیه بو نوع صنعت تدریسات اختصاص و انتفاع غایه لرندن اول عمومی تربیه و عمومی تکامل غایه لرینی کوزه تیور دیلکدر . فقط بو عمومی غایه نك ایچنده بدیی حسلر ، بدیی حکملرده واردر . مثلاً ایلك مکتبلرده کی رسم تدریساتی ساده جه این کورمک و این افاده ایتمک غایه لرینی تعقیب ایدیورده چو چوقلرده کی بدیی فعالیتلری تمیه و صنعتکار تمایل لرینی تشویق ایتمه بورسه مکتبک ایلك تدریساته عاقد اولماسنه

فرانسرجهدن ترجمه ایندیکی اوفاق کتاب [۱] استئنا ایدیلیرسه ، ملی کتبخانه مزده بو نوع اثرلز یوقدر دنیله بیلیر ...

شو حالده صنعت مدریساتنک یالکز بو کونکی حقیقتی دکل ، ماضیسنی ، تکاملنی وحال حاضرده کی تمایللرنی کوستریر رسمی و رسمسز بر پداغوژی ادبیاتی وجوده کتیرمک وبونی مملکتک بوتون فکر و عرفان محیطلرینه یایمق مجبوریننده یز. پداغوژیک رسم تدریس ایتمک اعتباریله آوروپاده برنجی درجهده شایان دقت بر مملکت اولان فرانسزلرک مثالنه توفیقاً معارف وکالتنک ویا انجمنمک حمایه ویا نظارتی آلتنده رسم ، ال ایثنی ، موسیقی نامرلیله و صرف مکتب غایلرینی تأمین ایتمک مقصدیله پداغوژیک مجموعه لر نشر ایدلمه سی ده آیریجه دوشونیه جک بر قهطه در . فقط بوتون بو اصلاحات ایچون بو کونکی مکتب تدریساتی حقنده آفاقی مشاهده لره لزوم واردر . انجمنک متخصص اعضاسی بو کونکی مکتب لری اولدینی کی مشاهده ایتمک واوزرنده دوشونمک احتیاجنده در . بونک ایچون معارف وکالتندن کافی صلاحیت طلب ایدلیدر . « بو کونکی مکتبلرده موجود صنعت تدریساتنک ایی ویا کوتو اولان حال حاضری ، شائیتی مطالعه ایدلمی ، فکرندن یالکز زیارتلری و سیاحتلری قصد ایتمه یورم ؛ انجمنک کتبخانه سنده بوتون بو مکتبلرک صنعت تدریساتی کوستریر مونوغرافیلر ، رسملر ، قلیشه لر ، قولکیونلر بولونمالیدر . بوتون بو وثیقه لر وکالت واسطه سیله جلب و بوراده جمع ایدلملیدر . آنجق اوصورتله در که بو نوع تدریساتنک حیات وانکشافی حقنده مثبت توصیه لرده بولونایلیرز .

۲ - صنایع ترینه تدریساتی: تورکیه ده چینجیلک ، خالیجلیق ، یازماجلیق ، یاغلقجلیق ، مجلدلک . . . کی صنایع ترینه وار ایسه ده بالذات صنایع ترینه تدریساتی یوقدر . تورکیه ده ترینی صنعتلر عنعنه حالده اولرده ، دکانلرده ، اوجاقلرده یا شاپور یا خود سورونیوز . فقط هنوز متعضی و سیسته مایک بر تدریسات حالنه کیرمش دکدر . اول امرده بو تدریساتنک نه درجه یه قادیار بردولت مسئله سی اولدینی دوشونمک وحل ایتمک لازمدر وهانکی نوع عنعنوی تورک صنعتلرینت بر مکتب شکلنده تدریسی لازم کله جکی حل ایدلملیدر . فقط ترینی صنعتلری ، هپ تاریخی ، عنعنوی صنعتلر اوله رق آکلاموقده اکسیک بر دوشونجه در . بو کونکی تریناتجلیق قعده یرینه حریتی ، عنعنه یرنه خلق وایجاد دستورینی قویمشدر . مادام که یکی صنعتکار ممدیاً دیکشدیرن ویکی احتیاجلری ، شکللری ، ییجیلری ایله حیاتی

[۱] کوچوکلره مخصوص رسم ، ملی مطبعه

قووالايان يارايجي بر فرددر ، اولحاله دولتك بو حقيقت او كنده دورماسي ودوشونمهي لازم كلييور . بز عننوي تزيين صنعتلرمزي هنوز برمكتب چايسي آلتنه صوقاماديفه زكي دنيا ده يكي تزيين صنعتك يالكيز تجر به لرندن دكل ، هنوز اساسلي تلقيلرندن بيه محروم بولونيورز ... بو فعالته الك جوق تماس ايجملري لازم كلن صنايع مكتبلري ميدانده در . بومكتبلك تدريساتلرنده كي موقفيتسلك كورولسون ... بشري فعاليتك بونوعى اعتباريله تورك مكتبلرينك نه درجه كرى اولديني در حال آ كلاشلا حقدر ... شيمديلك بزم ايجون الك مهم مشه آوروپاده صنايع تزيينه تلقيلري اعتباريله وجوده كلن اجتماعي حركتلري غايت سرعت وشدانه تعقيب ايجمك ر . بونك ايجون بر ايكي آرقاداشمك آوروپاه عزيزمتاه مؤسسه لر و اثرلر اوررنده وبونلك دوغديني فكرلر و فلسفه لر اطرافنده علمي و بديعي تبعلرده بولونماسي وعودتدن صوكر ا بو تبعلرينك محصوللريني همان بر دين و مذهب كي اطرافه يايلىنجيه قاندر چالشماسي لازمدر قناعتنده يم ... عيني زمانده مختلف تزييني صنعتلرده بالفعل متخصص يتشديرمك اوزره بو سه كافي مقدارده طلبه كوندرمك جهتي اونوتولمانيدر . بوكوندن اعتباراً فعاليتما ايجون الك عملي برچاره اولوق اوزره دنيا ده موجود اولان تزييني صنعت مكتبلرينك و مؤسسه لرينه پروگرام و پروسپكتوسلريني ، نظامنامه لريني جلب ايجليز و علاقه دار اثرلردن برده كتبخانه وجوده كتيرمه لي يز . توركيده موجود صنايع مكتبلري حقنده بوكوندن اعتباراً ياجفمز بر آنكك استقباله بر فعاليت زميني اولاجقدر . ديكر جهتن ارلك مكتبلرنده كي آل ايتي تدريساتي حقنده نظر دقتكزي جلب ايجمك ايسته يورم . بوتدريساتك تائيس و نشرينه و قنيله بالذات چالشمش اولديقم ايجون مقدراتنه هر كس دن زياده علاقه دارم . بو اعتباريله ديه بيليرم . بوكونكي تدريسات اسكيدن وضع و رسي اصول تدريس رهبرليه ده تحكيم اينديكمز سجه يني بوسوتون غائب ايجمش ، بر كوستيش و بر ذوقسلك عاملي اولمش قالمشدر ! ... آريجه قيز صنايع مكتبلرينك مقدراتي اوزرينه نظر دقتكزي جلب ايجمك ايسته رم . قيز مكتبلرمزده همان دائماً بر فانتازيه شكلنه تردى ايدن بو ايشلك كرك تدريسي ، كركه عملي و اقتصادي مقدراتي شايدن تامندر . بو ايشلك قاديبلره منحصر اولديني حقنده اوتهدنبري بزده موجود اولان برقناعت ، رسي مقاملك شيمدي به قاندر بو ايشلره قارشى دائماً منفي بروضعيده قالماسنه سبب اولمشدر ! .. تدقيقاتمز صيراسنده اونلري ده دوشونملي يز .

۳ - صنعت تدريساتمك الك بوكسك مؤسسه سي اولان صنايع نفيسه مكتي انجمنمك

اك جوق مشغول اولاجنى بروضعدر. عىنى دولتك مؤسسەسى اولان دارالفنون حفتدە
 دولتك اختيار ايتدىكى فداكارلىق آيرىم شايان دقتدر. حال بوكە صنعتك دارالفنونى
 دىمك اولان صنايع نفيسە مكتىي حقتدەكى فداكارلىك بونكلە متناسب اولماسى لازم كلپور.
 مختلف تجربەلر بزه مكتبلك حياتندە بنالرك اك معنى بر شرطكى بومؤسسەلرك مقدراتنە
 برنجى درجەدە حاكم اولدىنى قناعتنى ويرمشدر. فرانسز اجتماعىائىمىسى دور قايمك آكلابىشە
 كورە بنالر، ايجندە ياشاندقلىرى اجتماعى حياتك قابلىرى دىمك اولدىضدن صنايع نفيسە مكتبلك
 بنالردە ايجندە ياشاندىنى ويا ياشامق ايتەدىكى صنايع نفيسە تدرىساتك، حياتك وحرىتك
 قابى اولاليدر وصيقىنىدن چاتلايوب بوحياتى طاشيرماماليدر!... انجمنز صنايع نفيسە مكتبلك
 اصلاحنە دلالت خصوصندەدە معلوم اولان مثبت اصولى تمقيب ايمەلى، بوتون جهان صنايع
 نفيسە مكتبلىرىك پروسپكتوسلىرىنى جلب و اولرك تشرىحى وصفلىرىنى تدقيق بو وصفلر
 آراسندە صنايع نفيسە مكتبلىرىنى بنا اعتباريلە صنايع نفيسە مكتىي ياپان عضولرى، مورفولوژيك
 خصوصىتلىرى، تثبيت ايمەليدر. انجمنز « يكرمنجى عصر جمهوريت توركيەسنك صنايع
 نفيسە مكتىي آنجق بوتشرىحى حائر اولاييلير. » ديمەليدر. اوندن سوكر اهيئت تعليمە
 عنصرى نظر اعتبارە آلتمايلدر. ژاپونلركى آز بر زماندە آوروپا مدنيتنە كبرە بيلن آسايى
 بر قومك مثالى كوز اوكندەدر. كوزل صنعتلر بر طاقم تكنىقلر اولدىفنە نظراً تكنيق اعتباريلە
 مدنيەشمەنك قيصە يولى دائماً شورد: هر سەنە بول بول آوروپايە صنعتكارلغە نامزد ومستعد
 طلبە كوندروب مملكتدە عىنى تكنيقە منسوب انسانلرك عددىنى چوغالتق... ايشتە رساملر،
 مصاملر، هيكلتلاشلر وموسىق شناسلر زمرەسى بويلەلكە بر حددە قادار چوغالماقچە بومسلكلرك
 حياتندە شدت وفيض حصولە كلەسى اجتماعيات علمنك معطالرينە كورە بر امكانلر قوزدر.
 صنايع نفيسە مكتبمرك اك مهم محراقلردن برىدە موزەلر ييدر. بو موزەلرك مطلقاً آثار
 عتيقە موزەلرى كچى آكلاشيلىماماسى لازم كلەجى معلومدر: كچن انجمنندە مكرراً
 موضوع بحث اولدىنى اوزرە (تروقادەرو) وبالحاصە آلمانبادە اولدىنى كچى مولاژ
 موزەلرى صنعتكارلرك حقيقى الهام منبعلر ييدر. يازايچى مخيلە ايلە حافظەنك بسىقولوژيك
 مناسبتلىرى دوشونولونجە زنكىن مولاژ موزەلرى تشكيلاتنك صنعتكارك مخيلەسى ايجون
 اك بسلەيچى بر غدا اولدىنى قبول ايتمك ضرور ييدر. مكتبدە كتبخانەنك ياپاجنى رولدە
 آيريدر. هابە بوكتبخانەنك قسماً مونوغرافيلردن، قولكسيون وقاتالوغلردن، پلانلار دن
 عبارت اولدىنى دوشونولسون، اوزمان تدرىساتك فيضى اعظمى درجەيى بولاجقتدر.

کتابخانه نظری و تطبیقی نه‌ست‌تیک‌ساحه‌سنه‌عائد نشریاتی‌ده احتوا ایتلی‌در. مکتب و طلبه‌سی دائماً جمع و استنساخ احتیاجنده اولدیغندن مکتبک مکمل بر فوطوغرافخانه ایله تجهیزیه‌ده آریجه شایان‌تاملیدر. بونلرخارجنده کرب مکملر کرکسه طلبه ایچون تبیع‌وستاژ امکالنری تأمین ایدلملیدر. فقط بوتون بومکمل شرطلر موجود بر مکتبک کافی طلبه‌سی ایچوندر. حال بوکه صنایع نفیسه مکتبی طلبه‌نک عددی اعتباریله پارلاق بر موقعده دکلدرد. بوکاسبک اک زیاده مادی‌در. لیلیک فکرلری چوق مهمدر. بوفکرک تحقیق صنایع نفیسه تدریساتنده عادتاً اجتماعی بر سیاستک تحقیق‌در.

شیمدی مکتبک خارجنده کی فعالیت و مجادله ساحه‌لرینه حیقمق لازمدر. مکتبلر خارجنده آرزوق سیال و سربست برصنعت تدریساتی واردرد. بونلرکده حیاتی دوشونمک مقصدمز ایچون فائده‌لیدر.

۱ - «مکتبه صنعت» یاخود «بدیی تربیه» اسملریله بلجیقاده فرانسه‌ده، ایتالیا‌ده برنوع تربیه جمعیتلری تشکیل ایدلمشدر. مقصد، بدیی حرثک پروژکسیونلی قونفرانس‌لر، مکتب باغچه‌سی، مکتب بناسی، صنف، آولو و دیوار تزییناتیه مکتب طلبه‌سنه نشریدر. عینی مثال تورکیه ایچون‌ده دوشونلمه‌لیدر. بناء علیه اول امرده بو جمعیتلرک حیاتی حقنده‌ده مثبت فکرلر ایدینمک موقعنده یز.

۲ - محلی حکومتلرک، بلدیهلرک، خصوصی جمعیتلرک تشبیهله تأسیس ایدیلرک اولان صنعت کیجه درس‌لرینک لزوم و اهمیتی آشکاردر. بوفکر آلمانیا ایله فرانسه‌ده هان بر مؤسه اولمشدر. بوبسیط و متواضع تدریسات سایه‌سنده بالخاصه اوفاق صنعتکارلرک اجتماعی موقعنی تحکیم ایتک، اوده، آتله‌ده برچوق استعدادلرک انکشافنه خدمت ایتک پک ممکندر. بوتکلیف‌ده اولکیلر کی اساسلیجه تدقیق ایدلملیدر.

۳ - مولاژ موزه‌سی منتشر مکتبلرک اک مهمیدر. بزده «تروقادر» نوعندن بر مولاژ موزه‌سی دکل، هیچ بر مولاژ موزه‌سی یوقدر. مولاژلر وجوده کتیرمک امکاندن یالکز صنعت خصوصنده دکل، تورک و اسلام صنعتلری خصوصنده استفاده ایتلی یز. معماریمزک مختلف دورلرینه عائد انموذجلرک پارچالردن و موتیفالردن مرکب بر قالب موزه‌سی‌ده وجوده کتیرلملیدر.

۴ - اسکولتور موزه‌سی: آریجه مزارققلر اسکولتور موزه‌لری‌در. بونلرک انموذج ماهیتنده اولان قیمتلی پارچالردن بر اسکولتور موزه‌سی وجوده کتیرلملیدر.

۵ - خط موزه‌سی: الآن وقف کتبخانه‌لرک و عمومی کتبخانه‌نک مالی اولان مرقه‌لردن و یازی لوحه‌لردن برده خط موزه‌سی وجوده کتیرملیدر.

۶ - تذهیب و تجلید موزه‌سی: عینی سرمایه‌دن استفاده ایدره‌ک برده تذهیب موزه‌سی وجوده کتیرملیدر.

۷ - چینی موزه‌سی: دوشمش، پارچالامش و یری، وضعیتی اقتضاسی جالنایه محکوم اولان چینه‌لردن آریجه برچینی موزه‌سی وجوده کتیرمک ممکندر.

۸ - صنعت قولکسیونلری: صنعت قاتالوغلرینک، قولکسیونلرینک ایجاد و ابداع ایدن صنعتکارلره جوق فائده‌سی اولاجغنی دوشونه‌رک «طرز معماری عثمانی» کی حتی دهام فصل مجموعہ نشر ایدلملیدر.

۹ - صنایع نفیسه سرکیلری: بیون بوتشباشلر خارچنده مختلف سرکیلرک تشکله خدمت ایتک لازمدر. کرچه شیمدی به فدار صنایع نفیسه حوجاری و طلبه‌سی طرفدن متعدد سرکیلر وجوده کتیرلشددر. فقط صنعت پداغوژیسی نامنه سرکیلر یا پنامشددر. صنایع تزیینه سرکیلری ده بعضی ایدمه‌مشدر.

۱۰ - صنایع نفیسه قونفره‌لری: مملکتده کرک صنعت تدریساتنک، کرک صنعت پداغوژیسنک مقدراتنه عائد فکرلرک نشری و مجدلده‌سی ایچون قونفره‌لره احتیاج وارددر. تورکیه بیونوع بر قونفره‌کورمه‌مشدر. آئیده‌کی سرلوحه‌لردن هربری بر قونفره موضوعی اولاییلر:

عمومی مکتبلرده رسم تدریساتی، عمومی مکتبلرده ال ایشی تدریساتی، عمومی مکتبلرده موسیقی تدریساتی، صنایع تزیینه قونفره‌سی، صنعت تاریخی قونفره‌سی.

صنایع نفیسه انجمنی اعضاسندن
و دارالفنون مدرسلردن

اسماعیل هفی